

Datum
2025-11-13Ärende:
24/KS/65

Avsändare:

RailCenter Hallsberg
Långängsvägen 13
694 36 Hallsberg

Till:

Landsbyggs- och infrastrukturdepartementet
Regeringskansliet

0582 - 68 51 09

dino.keljalic@hallsberg.se

Remissvar från RailCenter Hallsberg angående förslag till nationell plan för infrastruktur 2026-2037

Om RailCenter Hallsberg

RailCenter Hallsberg samlar branschföretag, offentliga aktörer och utbildningsanordnare med ett gemensamt mål – att skapa förutsättningar för en hållbar kompetensförsörjning inom järnväg och logistik. Tillsammans främjar vi samarbete, utveckling och resurseffektiva utbildningsmöjligheter för framtidens kompetens. RailCenter Hallsberg är finansierat av Region Örebro län, Hallsberg och Kumla kommuner samt branschaktörer.

RailCenter Hallsbergs remissvar fokuserar på de delar av förslaget till nationell plan som berör kompetensförsörjning inom järnvägssektorn.

Kompetensbristen hotar hela planens genomförande

Vi delar uppfattningen att kompetensförsörjning är en nyckelfaktor för att framgångsrikt realisera målen i den nationella planen. Bristen på rätt och tillräcklig kompetens riskerar att få långtgående konsekvenser, inte bara, i form av förseningar, ökade kostnader och säkerhetsrisker, utan även för samhällets långsiktiga utveckling, motståndskraft och konkurrenskraft. Kompetens behövs i alla led: från strategisk planering till operativ drift och kontinuerligt underhåll. Därför krävs ett proaktivt och långsiktigt arbete för att säkerställa att rätt kompetens finns tillgänglig i rätt tid. Insatserna måste planeras strategiskt redan idag för att möta både dagens behov och framtidens utmaningar. Samtidigt konstaterar vi att det i förslaget till nationell plan saknas tillräcklig konkretion kring hur detta ska genomföras i praktiken.

Trafikverket bör ges en tydligare och mer proaktiv roll

RailCenter Hallsberg välkomnar regeringens ambition att stärka kompetensförsörjningen inom järnvägsområdet. För att möta de utmaningar som järnvägssektorn står inför krävs en tydlig strategi, konkreta åtgärder och

ett mer proaktivt ansvarstagande från Trafikverket – i nära samverkan med branschen samt offentliga och privata aktörer.

Vi understryker också vikten av ett helhetsperspektiv i kompetensförsörjningsfrågan i dialog och planering, där kompetensförsörjningsfrågan inte enbart begränsas till infrastrukturen, utan även tillgodoser angränsande områden som samhällsplanering, fordon, digitalisering, krisberedskap etc.

Mot denna bakgrund stödjer vi förslaget i rapport 2025:055 (Regeringsuppdrag till Trafikverket för att säkerställa kompetens till järnvägen) om att Trafikverket bör få ett utökat ansvar. Detta bör innefatta:

- Nationell och regional samordning av utbildningsinsatser.
- Kompetensmässigt och finansiellt stöd till utbildningsanordnare för att möjliggöra fler utbildningar.
- Trafikverksskolan behöver utveckla flera utbildningsnoder och möta branschen där branschen finns.
- Tillgängliggörande av övningsanläggningar, övningsmiljöer och relevant utrustning.

Dessa insatser bör genomföras resurseffektivt enligt *fyrstegsprincipen*. Där det primära fokuset bör ligga i att utveckla och stärka Trafikverksskolans roll som nationellt kompetenscenter för järnväg och öka dess tillgänglighet på strategiskt utvalda geografiska platser i nära samarbete med bransch, kommun, region och andra relevanta organisationer.

Trafikverksskolans utveckling och incitament för fler utbildningsmiljöer

Utbildningsanordnare uttrycker vilja att bidra med fler järnvägsutbildningar, men hindras ofta av kostsam utrustning och brist på tillgång till kvalitetssäkrade övningsmiljöer. För att möta detta behov föreslår vi att Trafikverket, i samverkan med branschen, utbildningssektorn och offentlig förvaltning (inklusive kommuner, regioner och nätverk som RailCenter Hallsberg):

- Verkar för att skapa fler utbildningsmiljöer som kompletterar och utvecklar befintliga resurser inom Trafikverksskolan på strategiskt utvalda geografiska platser.
- Möjliggör förmånlig uthyrning av utrustning och material för genomförande av kritiska övningsmoment.
- Säkerställer tillgång till läranderesurser för certifiering och genomförande av utbildningar.

Vi understryker att övningsanläggningar i första hand bör ägas och driftas av staten. Kommuner och regioner saknar både ekonomiska förutsättningar och kapacitet att garantera rätt kvalitet och långsiktig drift. Statligt ansvar säkerställer likvärdig tillgång och hög kvalitet över tid.

Etablering av nya övningsanläggningar bör utgå från fyrstegsprincipen, där befintligt kompetenscenter för järnväg, Trafikverksskolan i Ängelholm, först utvecklas och optimeras. Vid behov kan dess verksamhet kompletteras med övningsmiljöer på andra strategiskt utvalda geografiska platser som drivs av Trafikverket genom Trafikverksskolan i samverkan med branschen och relevanta aktörer.

Som ett första steg bör Trafikverket ta fram en plan för hur Trafikverksskolan kan vidareutvecklas och göras mer tillgänglig för fler utbildningsanordnare och elever i hela landet. Detta är avgörande för att skapa en resurseffektiv, robust och framtidssäkrad kompetensförsörjning inom järnvägssektorn.

Fler kvalitetssäkrade järnvägsutbildningar utifrån samhällets behov

Vi tillstyrker förslaget att Järnvägsscollege ska permanentas. Järnvägsscollege arbetar för god kvalitet och likvärdigt innehåll för järnvägsutbildningar. Deras arbete är ett viktigt fundament för en hållbar utveckling av en bransch som behöver göra snabba och tydliga förflyttning mot att göra sig mer tillgänglig och mottaglig för framtidens kompetens utifrån dagens och morgondagens förändrade samhällsbehov och människors levnadssätt och färdigheter. RailCenter Hallsberg har ett nära samarbete med Järnvägsscollege, vilket har möjliggjort långtgående dialoger och samarbete för etablering av nya järnvägsutbildningar i Hallsberg, såsom tågmekanikerutbildning på yrkesvuxennivå och nationell yrkesutbildning (NY).

Bättre nationella och regionala prognoser för kompetensbehov

För att på ett bättre sätt möta framtidens kompetensutmaningar inom järnvägssektorn ser vi ett tydligt behov av att Trafikverket tillsammans med branschaktörer tar ett utökat ansvar för att ta fram detaljerade och regelbundet uppdaterade prognoser över kompetensbehov – både på nationell och regional nivå. Eftersom människor i stor utsträckning utbildar sig och arbetar nära sin hemort är lokal och regional tillgång till relevanta utbildningar avgörande för att säkra kompetensförsörjningen.

Vi föreslår att detta arbete sker i nära samverkan med etablerade aktörer inom olika geografiska områden, såsom RailCenter Hallsberg, för att säkerställa att prognoserna speglar verkliga behov och möjliggör strategisk planering av utbildningsinsatser.

Ökad attraktivitet till järnvägsbranschen

För att långsiktigt säkra kompetensförsörjningen behöver järnvägsbranschen bli mer attraktiv, tillgänglig och mottaglig för framtidens kompetens. Idag saknar många barn och unga kunskap om vad ett arbete inom järnvägen innebär. Yrkesrollerna är ofta otydliga i jämförelse med mer etablerade samhällsyrken som lärare, läkare eller polis.

För att öka branschens synlighet och attraktionskraft föreslår vi följande insatser:

- **Införande av gymnasieprogram med järnvägsinriktning**, för att skapa tidiga vägar in i branschen.

- **Ekonomiskt stöd till nationella och regionala informationskampanjer**, i samverkan med Trafikverket, utbildningssektorn (offentlig och privat), offentlig förvaltning och branschorganisationer, för att lyfta fram branschens möjligheter.
- **Riktat stöd för ökad samverkan mellan utbildningsanordnare, skolor och arbetsgivare**, exempelvis genom praktikplatser, studiebesök och andra aktiviteter som väcker intresse och förståelse för järnvägsyrken.

Genom dessa insatser kan vi skapa en mer inkluderande och framtidsorienterad bild av järnvägssektorn som en bransch som erbjuder meningsfulla karriärvägar och bidrar till ett hållbart samhälle.

Avslutning

RailCenter Hallsberg står redo att fortsatt bidra aktivt till kompetensförsörjningen inom järnvägsområdet, genom samverkan med Trafikverket, utbildningsanordnare och branschföretag. För att lyckas krävs ett tydligt ledarskap och samordning. Vi uppmanar därför regeringen att ge Trafikverket ett tydligt mandat, tillräckliga resurser och ett helhetsansvar för kompetensförsörjningen inom järnvägssektorn. Detta ansvar bör utövas i nära samarbete med branschen, utbildningssektorn och andra relevanta aktörer, för att säkerställa långsiktig och hållbar kompetensutveckling i hela landet.

Risken är annars stor att kompetensbristen hindrar genomförbarheten av den nationella planen.

Dino Keljalic
Projektledare
RailCenter Hallsberg
0582 685 109
dino.keljalic@hallsberg.se